

'Let's eat Grandpa!' or 'Let's eat, Grandpa!' ???
 TO COMMA, OR NOT TO COMMA, THAT IS THE QUESTION! ☺

A VESSZŐ HASZNÁLATA

A vessző az egyik leggyakrabban használt írásjel. Beszédben a vesszőnél rövid szünetet tartunk.

Szabályok:

1. *szavak, szócsoportok szétválasztása felsorolásnál*

We ate stake, vegetables, rice, and some sauce yesterday.

Tegnap sztéket ettünk, zöldséget, rizst és valami mártást.

We will have tea, fish and chips, and grapes.

Inni fogunk teát, és enni fogunk halat sült krumplival és szőlőt.

These blouses are available in black and white, red and blue, and pink and green.

Ezeket a blúzokat lehet fekete-fehérben, piros-kékben és rózsaszín-zöldben is kapni.

A második példamondatban a 'fish and chips' nem felsorolás, hanem egy étel neve, mely tartalmaz halat és sült krumplit. Itt az 'and' elé ezért nem teszünk vesszőt. A harmadik példamondatban az 'and' szóval összekapcsolt szavak nem felsorolást jelölnek, hanem a színek összetartozását. A vessző hiánya azt jelentené, hogy a blúz piros, kék, rózsaszín és zöld színű, vesszővel azonban kétféle blúzról beszélünk: az egyik piros-kék, a másik rózsaszín-zöld.

Egy lista/felsorolás végén az 'and' előtti vesszőt 'Oxford/Harvard vessző'-nek nevezzük. Sok író és szerkesztő hagyja el, de a második és harmadik mondatban zavart okozhat a felsorolás utolsó tagja előtti vessző hiánya.

2. *tagmondatok összekapcsolása, amikor a cselekvéseket felsoroljuk*

She put down her book, (she) turned off the lights, and (she) went to sleep.

Letette a könyvét, lekapcsolta a villany és elaludt.

I am going to write a letter of complaint, send it to the bank, and wait for their reply.

Írni fogok egy panaszlevelet, elküldöm a banknak és megvárom a válaszukat.

A tagmondatokat vesszővel választjuk el, és az utolsó tagmondat elé kitesszük az 'and' kötőszót.

3. két melléknév elválasztása, amikor a melléknevek felcserélhetőek

She is a sad, unhappy person. / She is an unhappy, sad person.

Ő szomorú, elégedetlen ember/nő. / Ő elégedetlen, szomorú ember/nő.

They want to buy an expensive summer holiday.

Egy drága, nyári üdülésre akarnak befizetni.

Az első példamondatban a két jelző helyet cserélhet, tehát vesszővel választjuk el őket. A második példamondatban a jelzők sorrendje kötött, így nem áll közöttük vessző. (A 'summer' a 'holiday' jelzője, míg az 'expensive' a 'summer holiday' jelzője. ☺)

4. két tagmondat összekapcsolása kötőszókkal (*and, or, but, (al)though stb.*)

I thought he was stupid, but later he turned out to be an excellent mind.

Azt gondoltam róla, hogy hülye, de később kiderült róla, hogy kiváló elme.

He is intelligent, though he looks stupid.

Intelligens, habár hülyének látszik.

Do you want to go to the cinema, or do you want to stay at home?

Moziba akarsz menni, vagy itthon akarsz maradni?

Denys thought a lot but still didn't answer correctly.

Denys sokat gondolkodott, de mégsem válaszolt helyesen.

A negyedik példamondatban a második tagmondatból kimaradt az alany, mivel megegyezik az első tagmondatéval, ezért *nem* használunk vesszőt.

5. mondatot bevezető bizonyos szavak után (*well, yes, hell, why, hey, stb.*) vesszőt használunk

Why, he did it! (hangsúly a 'did' igén van!)

Hú/Apám!/Te jó ég! Megcsinálta!

6. *a mondatba beékel*t kötőszó, vagy *nem odavaló időhatározó, stb.* (after all, by the way, however, on the one hand, every day, stb.)

She is, however, a good person.

Mindenesetre, jó ember.

These children, after all, will go to school next year.

Végül is, ezek a gyerekek iskolába fognak járni jövőre.

A mondatba beékelt kötőszót, időhatározót, akár mellékmondatot két vesszővel választjuk el a mondat többi részétől. Ha a vessző közé ékelt részt kieemeljük a mondatból, a mondat tökéletes nyelvtani egységet alkot.

Például: 'She is a good person.' vagy: 'These children will go to school next year.'

7. *nevek, becenevek, megszólítások vagy titulusok*

Will you, Martha, bring in the coffee?

Márta, behozná a kávé?

Of course, pet, I'll help you.

Persze, kicsim, segítek majd.

Good night, everybody.

Jó éjszakát mindenkinek.

Yes, Captain, we have won the battle.

Igen, százados úr, megnyertük a csatát.

Amikor a nevek, becenevek, megszólítások vagy titulusok nem a mondat elején állnak, vesszők közé illesztve helyezük be őket a mondatba.

8. *város neve, megyék, országok*

We are from Székesfehérvár, Fejér County, Hungary.

A Fejér megyei Székesfehérvárról, Magyarországról származunk.

We are from the Akron, Ohio, area.

Az Ohio-i Akron körzetből származunk.

A városok, megyék, országok neveit vesszővel választjuk el. A második példamondatban az 'Akron area' tartozik össze, az állam nevét közé írtuk, ezért választjuk el vesszőkkel.

9. *Sr. (Senior) és Jr. (Junior), és egyéb titulusok*

Don Akroyd, Sr., passed away last week at his home in Nurenborg.

Don Akroyd Sr. passed away last week at his home in Nurenborg.

Idősebb Don Akroyd múlt héten elhunyt nürnbergi otthonában.

Sarah Sinclair, M.D., is here.

Sarah Sinclair M.D. is here.

Doktor Sara Sinclair itt van.

Fenti esetekben vagy két vesszővel választjuk el a titulust a mondat többi részétől, vagy egyáltalán nem teszünk ki vesszőt.

10. *a több tagmondatból álló mondat első tagmondata alárendelő mellékmondat*

If you go on like this, we won't be able to complete our mission.

Ha így folytatja, nem fogjuk tudni elvégezni a küldetésünket.

While Grandma was preparing dinner, we were watching a cartoon.

Amíg Nagyi a vacsorát főzte, mi megnéztünk egy rajzfilmet.

A fenti esetekben a két tagmondat között *nincsen* vessző, amennyiben a mondatot a főmondattal kezdjük.

We won't be able to complete our mission if you go on like this.

We were watching a cartoon while Grandma was preparing dinner.

11. *question-tag*

She can't come to the party today, can she?

Ma nem tud eljönni a buliba, ugye?

She can come to the party today, can't she?

She can come to the party today, can she? (állító választ remélünk!)

Ma el tud jönni a buliba, ugye?

A question-tag (visszakérdezés: ugye?, nemde bár?, igaz?) előtt mindig vesszőt használunk.

12. *ellentét kifejezése*

That's my bag, not yours.

Ez az én táskám, nem a tiéd.

Az ellentétet mindig vesszővel választjuk el az állítástól.

13. *e.g. (for example), for instance, i.e. (that is), namely, in particular, etc. (et cetera), stb.*

He is a Jabbra, i.e., an alien.

Ő Jabbra, azaz, földönkívüli.

We need a lot of things, like matches, candles, sparklers, etc., and a huge table.

Szükségünk van egy csomó dolgóra, mint például gyufa, gyertyák, csillagszórók, satöbbi, és egy jó nagy asztalra.

I need weaponts, soldiers, good maps, robots, etc.

Szükségem van fegyverekre, katonákra, jó térképekre, robotokra, satöbbi.

A fenti kifejezéseket mindig két vessző közé helyezzük a mondaton belül. A harmadik példában az 'etc.' a mondat végén áll, tehát pontot teszünk utána.

14. *mellőzhető információ, vonatkozó mellékmondatok¹ (who, which, that, stb.)*

1. A vonatkozó mellékmondatok komoly nyelvtani anyag. Lényeges szerepet tölt be a vessző a mondatok értelmezésében. A vonatkozó mellékmondatokról bővebben tanulhat az Organet Rendszerező Nyelvtankönyvben. Itt csak egy-két, a vesszőhasználattal kapcsolatos érdekességre szeretnénk felhívni a figyelmet.

My best friend, Joe, arrived.

A legjobb barátom, Joe, megérkezett.

Az előző mondatban azt állítjuk, hogy 'A legjobb barátom megérkezett.' Mellesleg megemlítjük, hogy ő 'Joe'. Ez mellőzhető információ, az állítás szempontjából nem lényeges. A mellőzhető, illetve az állítás szempontjából nem lényeges információkat

a mondaton belül két vesszővel választjuk el a mondat lényeges információt tartalmazó többi részétől. Azaz, ha a két vessző közötti rész eltávolítjuk a mondatból, mondatunk így is egységes, értelmes nyelvtani szerkezetet képez.

Figyeljük meg a következő mondatokat:

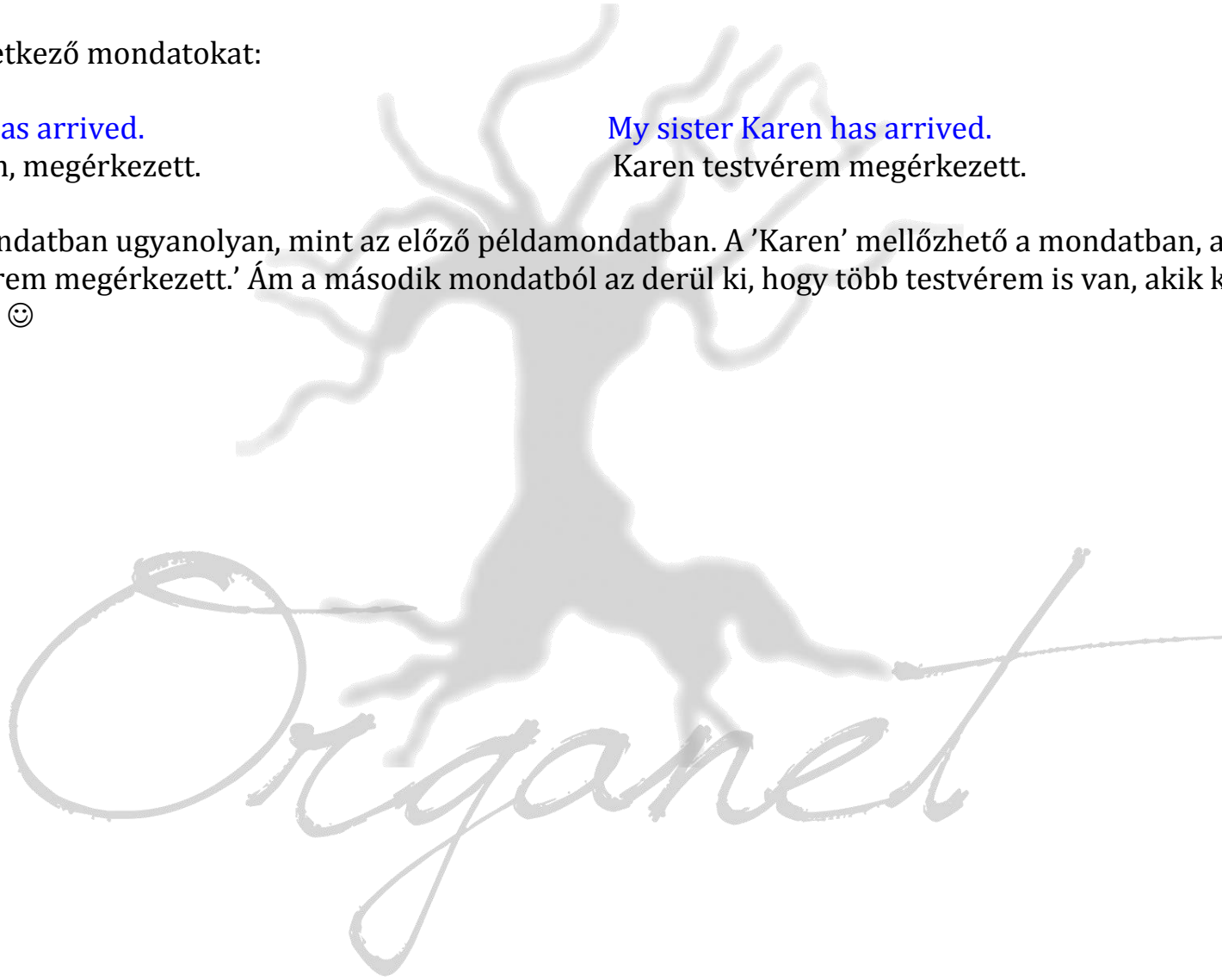
My sister, Karen, has arrived.

A testvérem, Karen, megérkezett.

My sister Karen has arrived.

Karen testvérem megérkezett.

A helyzet az első mondatban ugyanolyan, mint az előző példamondatban. A 'Karen' mellőzhető a mondatban, a lényeges információ 'A testvérem megérkezett.' Ám a második mondatból az derül ki, hogy több testvérem is van, akik közül most egy érkezett meg, Karen. 😊

Egy másik érdekes megközelítést [itt](#) találhat a vessző használatáról.

